

Skrivelse

Datum
2026-01-30

Diarienummer
3.1.17-01678/2026

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Lägesrapport om marknadsläget i jordbrukssektorn den 30 januari 2026

Sammanfattning

Faktor	Senaste månaden	Senaste året
Världsmarknadspriser jordbruksprodukter	-0,6%	-2,3%
Världsmarknadspris för olja	+5,4%	-19,7%
Svensk produktion – animalier		Mjök +6% Nötkött -9% Griskött -3%
Svenska produktpriser – vegetabilier	-1,5	-14,3%
Svenska produktpriser animalier	-1,3	+3,6%
Svenska produktionsmedelspriser	+1,3	-0,6%
Valutakurs SEK/USD	+0,9%	+16,6%

Det oroliga läget i världen har lett till att både de finansiella marknaderna och råvarumarknaderna har påverkats. Värdet på dollarn har försvagats, priset på guld har gått upp och priset på olja har gått ner. Marknaderna för jordbruksprodukter har påverkats förhållandevis lite av det oroliga läget. Världsmarknaderna för spannmål och oljeväxter har främst påverkats av en mycket god skörd under 2025/26 runt om i världen. Det har lett till fallande priser. Även världsmarknadspriserna för mejeriprodukter har gått ner under hösten 2025 på grund av snabbt ökad produktion. Utsikterna för skörd 2026/27 har hittills varit gynnsamma, dock med en viss oro för att de höstsådda grödorna i USA kan ta skada av stark kyla som förväntas.

I Sverige blev höstsådden av spannmål och oljeväxter mycket stor 2025. Det är än för tidigt att bedöma hur grödorna klarar att övervintra. Stora mängder spannmål har exporterats under hösten 2025. Det krävs en omfattande export även under våren 2026 för att avyttra skörden inför växtodlingssäsongen 2026.

Mjolkproduktionen i Sverige har ökat med sex procent under 2025 jämfört med förra året. Produktionen av nötkött fortsätter däremot att minska, nedgången uppgår till nio procent jämfört med 2024. Semineringarna av sugor har ökat med två procent under 2025 medan semineringarna av mjölkkor är oförändrade.

Under hösten 2025 har Sverige vid upprepade tillfällen drabbats av utbrott av fågelinfluensa. Det är Skåne som har drabbats. Det har skett utslaktningar av kalkoner och avelsdjur för slaktkycklingproduktion. Utbrottet som drabbat produktionen av livdjur för slaktkycklingproduktion är omfattande och torde få effekter på svenska produktionen. Hur stor påverkan kommer att bli är svår att överblicka.

Produktpriserna för de flesta vegetabilier ligger på en lägre nivå 2025 jämfört med 2024, för till exempel spannmål är prisnedgången drygt 20 procent. En snabb prisnedgång har lett till att även mjölkpriset för november 2025 ligger lägre än ett år tidigare. Under december 2025 och januari 2026 har prisnedgången fortsatt. Priserna för nötkött har däremot gått upp kraftigt under 2025.

Priserna för gödning har ökat under 2025 både i EU och i Sverige medan priserna globalt är mycket låga. Energipriserna har varit i stort sett oförändrade under 2025 medan priserna på foder gått ner.

Lönsamheten under 2025 har varierat kraftigt mellan de olika produktionsgrenarna. Växtodlingen har haft en svag lönsamhet trots en mycket stor skörd. Lönsamheten i mjölkproduktionen var under första halvan av 2025 mycket god men har successivt försämrats medan läget varit bättre för nötkötts- och grisproduktionen. Jordbrukarnas förväntningar inför 2026 har försämrats under hösten 2025 i takt med att producentpriserna gått ner och produktionsmedelspriserna stigit.

Omvärldsfaktorer

Det oroliga läget i världen har påverkat de finansiella marknaderna liksom marknaderna för råvaror. USA:s kraftfulla utspel om att ta kontrollen över Grönland bland annat genom att belägga import från ett antal länder i NATO med strafffullar har lett till att värdet på den amerikanska dollarn har gått ner. Under den senaste tremånadersperioden har värdet på dollarna försvagats från 9,60 SEK till under 9,00 SEK. Dollarn har inte varit så lågt värderad sedan 2022. Under samma period har även euron försvagats mot den svenska kronan, förändringen är dock inte lika stor. Världsmarknadspriset på olja har gått ner den senaste tiden på grund av USA:s ingripande i Venezuela samt av att det råder fortsatt överskott på marknaden. Priset på guld har däremot ökat och har nått nya rekordnivåer.

Trots det osäkra läget i världen har marknadseffekterna för jordbruksprodukter varit relativt små och utvecklingen har främst styrts av händelser direkt kopplade till tillgång och efterfrågan för de viktigaste jordbruksprodukterna. Under 2025/26 har skörden blivit god i de allra flesta av de viktigaste produktionsområdena i världen. I mitten av januari 2026 publicerade USDA sin senaste uppdatering av marknadsbalanserna för spannmål och oljeväxter. Jämfört med 2024/25 ökar produktionen i världen för vete, majs och sojabönor. Det är särskilt

majsproduktionen i USA som ökat kraftigt under 2025. Priserna föll relativt kraftigt för majs som en reaktion på uppgifterna om större produktion än väntat i USA.

Handelskonflikten mellan Kanada och Kina som lett till att Kina infört strafftullar för raps är på väg att lösas. EU:s avtal med länder i Sydamerika, Mercosur-avtalet, har inte godkänts av EU-parlamentet. Parlamentet har begärt att EU-domstolen prövar huruvida avtalet är förenligt med EU-fördragen.

Utsikterna för 2026/27 har hittills varit gynnsamma på norra halvklotet. Höstsådden har kunnat genomföras under fördelaktiga väderleksförutsättningar. Det har dock kommit vissa tecken på att de höstgrödorna i USA kan skadas av sträng kyla eftersom det saknas skyddande snötäcke. Priserna på vete har gått upp under sista veckan i januari på grund av risk för skador på höstveten i USA. I Östeuropa är risken för köldskador mindre då det finns snö som skyddar grödorna. Joint Research Centre (JRC) har dock i sin senaste bedömning av köldskador på de höstsådda grödorna pekat ut södra Finland, Lettland och östra Polen som områden inom EU där det föreligger risk för skador.

EU:s export av spannmål har ökat under perioden juli-december 2025 jämfört med motsvarande period de senaste åren. Exporten av fodersäd har ökat med drygt 50 procent jämfört med 2024. Importen av spannmål har däremot minskat kraftigt under andra halvåret 2025.

FAO:s livsmedelsprisindex föll under december 2025 med 0,6 procent jämfört med föregående månad. Under det senaste året har livsmedelsprisindex gått ner två procent. Sedan pristoppen 2022 har livsmedelsprisindex gått ner med 22 procent.

Världsmarknadspriserna för mejeriprodukter har fallit kraftigt under perioden september – december 2025 till följd av ökad produktion. Vid 2026 års första auktion för mejeriprodukter i Nya Zeeland skedde en viss återhämtning av tidigare prisfall. Det holländska mejeriet Campina sänker producentpriset för februari med 50 euro/100 kg för konventionellt producerad mjölk och med 30 euro/100 kg för ekologiskt producerad mjölk. Som skäl för prissänkningen anges snabbt ökande utbud.

KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) för december 2025 har ökat med 2,1 procent på årsbasis, det är en minskning jämfört med föregående månad. Priserna för bland annat drivmedel har gått ner. Jämfört med december 2024 har livsmedelspriserna ökat med 3,7 procent.

Vädersituationen

Grundvattennivåerna i både stora och små vattenmagasinen är för årstiden långt under det normala i de sydöstra delarna av landet. I stora delar av Svealand och Norrland ligger däremot grundvattennivåerna över eller långt över det normala.

Produktion, priser och handel i Sverige

I mitten av januari 2026 avslutades produktion av socker vid landets enda sockerbruk. Avverkningen av sockerbetsskörden har kunnat ske utan större problem och sockerproduktionen har blivit stor. Produktionen av potatisstärkelse väntas fortsätta även under januari.

Höstsådden av spannmål och oljeväxter 2025 blev stor och kunde ske under gynnsamma förhållanden. Det är ännu för tidigt att bedöma hur grödorna klarar övervintringen.

Skörden av spannmål 2025 blev mycket stor vilket innebär att en större mängd spannmål än normalt kommer att exporteras. Under hösten har nästan 750 000 ton spannmål, inklusive malt, exporterats. Spanien, Algeriet, Turkiet, Tyskland och Norge har varit viktiga köpare av svensk spannmål. Mer än en miljon ton spannmål behöver exporteras under första halvåret 2026.

Mjolkproduktionen i november 2025 ökade med sex procent jämfört med samma period det föregående året. Slakten av grisar minskade med tre procent i november 2025 och slakten av nötkreatur minskade med nio procent jämfört med november 2024. Semineringarna av sugor har under 2025 ökat med två procent, semineringarna av mjölkkor har ökat svagt under 2025 jämfört med föregående år.

Arla har sänkt producentpriset för mjölk under flera månader i rad under senare delen av 2025 och för januari 2026. Priset för ekologiskt producerad mjölk har däremot sänkts betydligt mindre. Priset för konventionellt producerad mjölk är nu på samma nivå som för två år sedan.

Flera slakterier har höjt producentpriserna för både nötkött, livkalvar och lamm under den senaste månaden. Två av landets största slakterier har sänkt priset på griskött under inledningen av 2026. Ett av slakterierna har även sänkt priset på smågrisar.

Produktprisstatistik i Sverige och EU

Jordbruksverkets producentprisstatistik omfattar tiden till och med november 2025. Producentpriserna, avräkningsprisindex, minskade under perioden november 2024 – november 2025 med 4,6 procent. Priserna för vegetabilieprodukter minskade med 14,3 procent och priserna för animalier ökade med 3,6 procent. Bland enskilda produkter ökade priset för frukt och bär med 24 procent, för nötkött med 20

procent och för griskött med 4 procent. Producentpriserna för potatis har minskat med 30 procent, för spannmål med 22 procent och för mjölk med 6 procent.

I senare led av livsmedelskedjan ökade priserna i livsmedelsindustriledet med 5,9 procent och KPI för livsmedel ökade med 2,9 procent. Livsmedelspriserna steg mer än KPI totalt sett.

De svenska producentpriserna för griskött ligger allra högst jämfört med övriga medlemsländer i EU. Spanien drabbades under hösten 2025 av ett utbrott av svinpest som medfört kraftigt fallande priser på griskött då landet inte kunnat exportera i samma omfattning som tidigare.

Trots stora prisökningar på nötkött i Sverige ligger det svenska producentpriset lägre än EU:s genomsnitt. I till exempel Irland har prisökningen varit dubbelt så stor som i Sverige. Trots att det svenska producentpriset för mjölk sänkts under avslutningen på 2025 ligger det svenska priset fortfarande bland de allra högsta av medlemsländerna i EU.

Produktionsmedelspriser

De globala priserna på gödning ligger på en låg nivå till följd av låga olje- och gaspriser. I EU ligger priserna betydligt högre beroende bland annat på de tullar som tas ut på gödning från Ryssland och Belarus samt på den avgift som planeras att tas ut på importerad gödning baserad på koldioxidutsläpp vid produktionen. Det råder dock fortsatt osäkerhet om hur höga avgifterna kommer att bli och när avgiften kommer att införas. Det pågår även diskussioner om att införandet av Mercosur-avtalet ska kopplas till lättnader för uttag av tullar och avgifter för gödning. I Sverige har prishöjningar på gödning skett under hösten 2025 men den senaste månaden har priserna legat stilla.

Tillverkaren av gödning, Cinis, har ansökt om att försättas i konkurs. Företaget har som haft sin produktion i Örnsköldsvik har tillverkat kaliumgödning. Tillverkningen har haft stora problem i uppstartsfasen och det har lett till att ekonomin blivit så ansträngd att företaget har ansökt om konkurs.

Priserna för foder till nötkreatur och grisar har successivt gått ner under hösten 2025.

Produktionsmedelsprisstatistik Sverige

Jordbruksverkets prisstatistik omfattar perioden till och med november 2025. Produktionsmedelsprisindex har under perioden november 2024-november 2025 minskat med 0,6 procent. Bland enskilda produktionsmedel har priserna för foder fallit med 11,9 procent, gödningspriserna har gått upp med 13,8 procent och energipriserna med 1,1 procent.

Smittskydd

Under hösten 2025 har Sverige vid upprepade tillfällen drabbats av utbrott av fågelinfluensa. Det är Skåne som har drabbats. Det har skett utslaktningar av kalkoner och avelsdjur för slaktkycklingproduktion. Utbrottet som drabbat produktionen av livdjur för slaktkycklingproduktion är omfattande och torde få effekter på den svenska produktionen. Hur stor påverkan kommer att bli är svår att överblicka.

Lönsamhet

Flera undersökningar angående lönsamheten i jordbruket som gjorts under hösten 2025 visar på minskande optimism inför 2026. Fallande produktpriser och stigande produktionsmedelspriser är viktiga orsaker till att jordbrukarna ser mer pessimistiskt på framtiden än tidigare. Växtodlingsföretagen har trots en stor skörd haft ett ekonomiskt besvärligt år bakom sig under 2025. Mjölkproduktionen hade under inledningen av 2025 goda förutsättningar med ett högt mjölkpris, god tillgång på grovfoder och fallande priser för foderspannmål och proteinfoder. Ett snabbt prisfall för mjölken under slutet av 2025 har lett till försämrad lönsamhet. Nötkötts- och grisköttsproduktionen har haft de bästa förutsättningarna under 2025 och utsikterna ser gynnsamma ut även inför 2026.

Statistik från Ludvig & Co visar att priserna för åkermark ökat med en procent under 2025 i genomsnitt för hela landet. I Norrland har priserna för åkermark minskat med 11 procent. Medelåldern för säljarna av åkermark ligger relativt stabilt runt 65 år och medelåldern på köparna ligger runt 50 år. Knappt 90 procent av köpen utgörs av tillskottsköp av befintliga företag. Stabilare ekonomiska förhållanden har lett till att marknaden för åkermark inte rört sig i någon större omfattning under 2025.

I detta ärende har tillförordnade avdelningschefen Andreas Mattisson beslutat. Frida Svensson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Bengt Johnsson, Lena Niemi Hjulfors, Mattias Gotting och verksjuristen Jacob Landsjö deltagit.

Andreas Mattisson

Frida Svensson

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.